

משרד החינוך

השבוע הלאומי לגלישה בטוחה ברשת

משרד החינוך
מנהל פדגוגי
אגף יישומי חוק ומדיניות
הפיקוח ליישום חוק זכויות התלמיד

הסניגוריה הציבורית משרד המשפטים

"הכתם נשאר על הקיר"
ההליך הפלילי ומשמעויותיו

ייצוג קטינים

בשנת 2014 ייצגה הסניגוריה הציבורית כ- 15,000 בני נוער, בגילאי 12-18, בגלל מעשים שונים:

- אלימות
- עבירות רכוש
- סמים
- פגיעות מיניות

חלק מהמעשים כללו גם פעילות ברשתות החברתיות, העברת תמונות בפלאפונים, והעלאת סרטונים ליוטיוב

הזכות להיות מיוצג

- קטין עצור זכאי לייעוץ בחינם על ידי סניגור מהסניגוריה הציבורית בטרם חקירתו במשטרה.
- כל קטין שהוגש נגדו כתב אישום זכאי לייצוג בחינם מהסניגוריה הציבורית.
- קיימת **חובת חיסיון** בין לקוח לסניגור, והסניגור מחויב לפעול לפי רצון הלקוח שלו. גם כשמדובר בקטין!

ההבדל בין "לא יפה" ל"אסור"

מתי מעשה הוא סתם "לא יפה", "לא ראוי", "פוגע" ומתי הוא עבירה פלילית ממש?

החוק המרכזי בישראל שקובע מה אסור לנו לעשות הוא חוק העונשין. אי ידיעת החוק אינה פוטרת מעונש.

נקודה למחשבה - בשנה האחרונה הוכנסו תיקונים לחוק הנוגעים לאיסור פרסום תמונות בעל אופי מיני של קטין באינטרנט.

אם פרסמתי דברים מבלי לדעת שהחוק תוקן, עדיין אשא באשמה?

תיאורי מקרה – מחשבה בקבוצות

- 15 דקות למחשבה ודיון קבוצתי.
- אנא הקדישו זמן ומחשבה ונסחו מסר מרכזי.
- גבשו תשובתכם לשאלת הסקר.

חיזור אליים 2015

נער כתב הודעת וואטסאפ לחברה לשעבר שלו -

"יש לך דקה להתקשר אלי. ראו אתכם ביחד... כולי רועד מעצבים. אני נשבע לך אני עוד אראה לך מה זה"

לדיון בכיתה:

1. באילו עבירות ניתן להאשימו, אם בכלל?
2. האם תשובתכם היתה משתנה אילו היה מצרף תמונה של סכין? (שאלת סקר: כן/לא)
3. מה ההבדל בין אמירות בעל פה, לבין העברתן ברשת?

עבירות דרך/ בשילוב הרשת

- כשמבצעים עבירות דרך/בשילוב הרשת, קל יותר לאתר את המידע ולהגיע למשתתפים.
- למשטרה יש יכולת לשחזר מידע גם לאחר שנמחק.
- הראיות הן קשיחות (ניתן להחרים פלאפון, מחשב, וכל דבר אחר שרלוונטי לחקירה).

עבירות מין ברשת

נער בן 17 קיים יחסים אינטימיים עם נערה בת 13 אותה הכיר דרך הפייסבוק. הם הצטלמו מעורטלים ואחר כך הנער שלח את התמונות בוואטסאפ לילדים מהשכונה.

לדיון בכיתה:

1. מדוע הנער נאשם בפלילים אם הילדה הסכימה למעשים?
2. האם תשובתכם היתה משתנה אם היא היתה בת 15?
(כן/לא) בת 17? (כן/לא)
3. האם יש משמעות לפער הגילאים ביניהם? (כן/לא)
4. האם העובדה שהעלה לרשת את התמונות מהווה עבירה?

פרסום אסור וגילאי ההסכמה בפלילים

- סעיף 3(א5) לחוק למניעת הטרדה מינית – פרסום תצלום או סרטון שמתמקד במיניות האדם מהווה הפרה של החוק (גם אם צולם בהסכמה)
- סעיף 345(א)(3) לחוק העונשין – אינוס – נערה מתחת לגיל 14 לא זכאית להסכים לקיום יחסי מין. גם אם יחסי המין מתקיימים עם בן גילה ובהסכמה. הסנקציה חמורה ביותר: אישום באונס.
- סעיף 346 לחוק העונשין – בעילה אסורה בהסכמה נערה עד גיל 16 לא יכולה לתת הסכמה מדעת לקיום יחסים. סייג – אם פער הגילאים הוא עד שלוש שנים, לא תהיה זו עבירה על החוק.

שותפים לדבר עבירה

שלוש נערות נכנסו לתא השירותים של נערה אחרת, צילמו אותה בעירום והכו אותה.

הילדה שצילמה העלתה את הסרטון ליוטיוב.

כמה ילדים מהכיתה עשו "לייק" לסרטון, ילד אחר שיתף אותו.

לפני החקירה הילדה שהעלתה את הסרטון ליוטיוב מחקה אותו מהטלפון הנייד שלה.

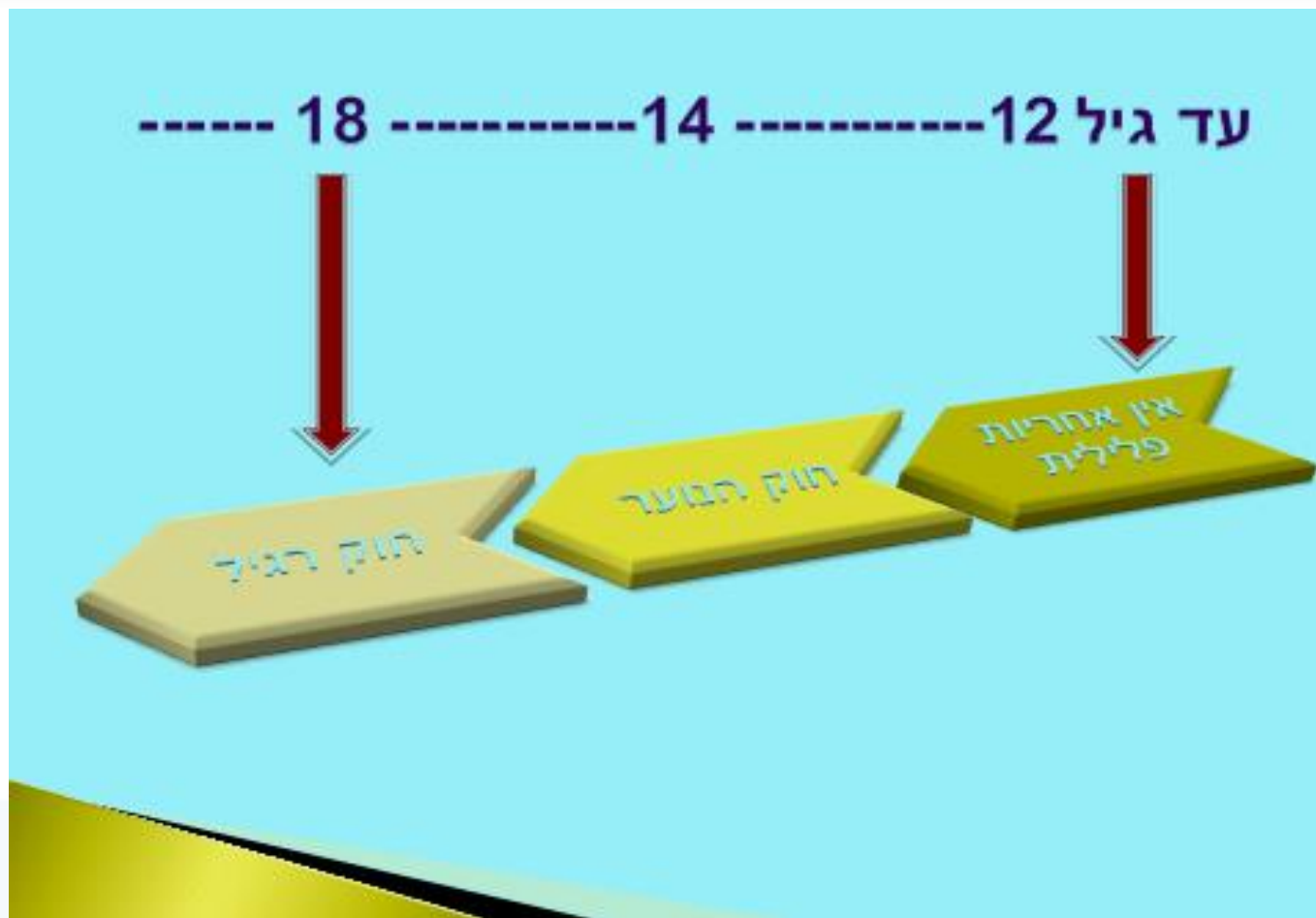
נקודות למחשבה: מה העבירות שבוצעו?

נגד מי מבין הילדים נפתחו הליכי חקירה? מדוע?

צדדים לעבירה

- **מבצע / מבצעים בצוותא** – גם אם ביצעו רק חלק מהמעשים.
- **מסייע** – תרם לביצוע העבירה, או הסתיר מידע הנוגע לעבירה.
- **משדל** – שכנע אחר לבצע עבירה.
- **פטור עקב חרטה** – מנע או הודיע לרשויות מבעוד מועד.

הקטין בהליך הפילוי

**מה קורה אם ביצעתי
מעשה אסור?**

חקירה במשטרה

- המשטרה מבררת מעשים שנחשדים כלא חוקיים. לשם כך היא עורכת חקירות.
- המשטרה יכולה לפתוח בחקירה לפי מידע אנונימי שמתקבל/ בקשת הורים של קטינה/ תלונה של נפגע.
- החקירה במשטרה יכולה להיות ממושכת. לחוקרים מותר לשאול הכל, גם שאלות פולשניות. כל מה שאני אומר בתחנת המשטרה יכול לשמש נגדי.

זכויות הקטין בחקירה של משטרה

כדי לשמור על קטין מפני פגיעה, החוק מעניק לקטינים זכויות מיוחדות בחקירה:

קטין זכאי להתייעץ עם עורך דין לפני חקירה.

לקטין מותר שההורים שלו או אדם קרוב יהיו איתו בזמן החקירה במשטרה.

אסור לחקור קטין בשעות הלילה.

אם הקטין עצור – זכאי להתייעץ עם עורך דין מהסניגוריה הציבורית בחינם.

למה זה חשוב?

נוכחות הורים -

- חקירה זה לא דבר נעים. מדובר בשאלות חושפניות וקשות, והיא יכולה להמשך שעות רבות.
- ההורים יכולים לשמור עלי בחקירה. גם אם לא נעים לי מהם.

איסור לחקור בלילה -

- בלילה אני עייף וקשה להתרכז. אני גם לחוץ ומעוניין לסיים את הדברים ולכן יכול לומר דברים רק כדי לרצות את החוקר. זה עשוי לפגוע בי.

התייעצות עם עורך דין -

- עורך הדין יסביר לי דברים שחשוב לדעת לפני החקירה שלי וייעץ לי איך כדאי לי לנהוג לאחר שישמע את הצד שלי.

ההליך הפלילי

אחרי החקירה – מחליטים אם להגיש כתב אישום

אם מוגש כתב אישום – מתחיל הליך משפט בבית משפט.

קטינים נשפטים בבית משפט לנוער

השפעות ההליך הפלילי על עתיד הקטין

כתם

צה"ל

שכונה/ חברים

רישום פלילי

לימודים

תעסוקה

שימו לב!

סוף מעשה במחשבה תחילה!
עשיית מעשה אסור גוררת
אחריה עונש. גם אם לא ידעתי
שמדובר במעשה אסור, לא
התכוונתי לפגוע.

קטינים יותר פגיעים בחקירה ולכן
מגיעות להם זכויות.

גם אם אני חושב שאני יודע, יכול
להסתדר, מכיר – לא כדאי לוותר
על הזכויות!